

Hodnotové spory

Kategorie:

- [Blog NTT](#)

Od Administrator - 28. Srpen 2011

Pojednání o hodnotových sporech připravil člen Ředitelství soutěží Michal Pečeňa.

Hodnotové spory jsou jednou z nejkrásnějších stránek debatování ve formátu KPDP. Bohužel jsou ale také stránkou dlouhodobě nepochopenou a opomíjenou.

Jak vypadá spor hodnot

Na nějakou tu hodnotu narazíme téměř v každé debatě, její účastníci si to však často neuvědomí, nepojmenují ji a nepracují s ní. Často se také stane, že jedna strana vztahuje své argumenty k několika různým hodnotám, které nejsou navzájem příliš kompatibilní. Většina tezí přitom v sobě má některý z klasických hodnotových sporů zabudovaný: svoboda v. bezpečnost (např. teze o boji s terorismem, odposleších apod.), soukromé vlastnictví v. solidarita (teze o sociálním státu), společenská soudržnost v. tolerance (všechny druhy „asimilačních“ tezí), bezpečnost v. důstojnost (mučení podezřelých, tělesné tresty) apod.

Průběh hodnotového sporu

Jedním z tradičních hodnotových sporů je střet všeobecných lidských práv se státní suverenitou – příkladem jsou teze o humanitárních intervencích, např. „Vojenský zásah v Libyi byl oprávněný“. Debatérům se mnohdy stává, že se v takovéto tezi přou spíše o strategické a logistické podrobnosti (zásah je příliš drahý, málo účinný etc.) než o princip samotný. A to přesto, že se jednoznačně jedná o hodnotovou tezi. Afirmace by se však měla primárně zaměřit na dokazování toho, že lidská práva jsou důležitá (např. vysvětlit, v čem je život člověka horší, když mu jsou odepřena) a univerzální (např. ukázat, že všichni lidé cítí bolest, chtějí sami rozhodovat o svém životě apod.).

Cílem negace zase není primárně dokázat, že zásah byl neúčinný, ale že byl neoprávněný. Musí rozebrat, proč je na posouzení každého státu, jakou politiku v té či oné otázce zaujme a proč ostatní státy nemají právo rozhodovat, jestli postupuje dobře nebo špatně.

Kromě posílení „své“ hodnoty by měly obě strany demonstrovat i to, v čem je hodnota protistrany slabší, méně důležitá. Afirmace v naší debatě bude chtít vysvětlit, že smyslem mezinárodního práva (včetně práva každé země na suverenitu) je v posledku chránit základní práva jednotlivců, nikoliv poskytovat omluvu diktátorům pro jejich zločiny. Negace zas bude ukazovat, proč není v pravomoci žádné skupiny států soudit ostatní a rozhodovat, kdo je diktátor a kdo ne.

Jak se připravit

Mnoho debatérů neví, jak se na hodnotové spory správně připravit. Žádný jednoduchý recept pochopitelně neexistuje, je ale dobré mít na paměti dvě rady:

1. Dobře se zamyslete a zkuste tezi co nejvíce přiblížit reálnému světu. Jak se hodnoty, o něž se vede spor, promítají ve vašem vlastním životě? V čem je pro vás důležitá svoboda, možnost hlasovat ve volbách nebo utrácet peníze?
2. Nebojte se číst filosofy. Pro hodnotový spor vás mnohem lépe než statistiky a čísla připraví četba nějakého klasika, jenž se hodnotami, o nichž budete debatovat, zabýval. Máte-li strach, že ba vás taková četba bude příliš složitá, zkuste si sehnat nějaký srozumitelný „výcuc“. Váš trenér vám jistě rád poradí, kde začít hledat.